[ఈమధ్య మా క్లబ్బులో కొత్తవాడైన బీమా ఏజెంట్ మెంబర్ అయ్యాడు. అతను చేరినప్పటి నుంచీ బీమా చెయ్యమని అందరినీ బాధ పెట్టే వాడు. ఒకరోజు అడక్క అడక్క గణపతిరావుగారిని జీవిత బీమా చెయ్యమని కోరాడు. ఇది విన్న మేము ఆశ్చర్యపోయాం. గణపతిరావుగారు ఏమంటారా అని కుతూహలంతో ఎదురుచూశాం. ఆయన చుట్ట పీల్చి నెమ్మదిగా వదుల్తూ, "నేను బీమా చేస్తే నా సంగతేమవుతుందో ఎలా చెప్పగలవ్? నీలాగే కొందరివద్ద మా సత్యానికి పట్టిన గతి చెప్తాను" అన్నాడు. కొత్తవాడు కొంచెం అయిష్టంగానే చెప్ప మన్నట్లు ఆయన వంక చూశాడు.]

సత్యం మా ముఖ్య స్నేహితులలో ఒకరయిన 'పాలసీ'తో అదేదో బంగారు పతకం సంపాదిం చాడు. తను జీవితంలో ఏదో సాధించగలిగానను కుని సంతోషించాడు.

అప్పటికి అతని వయస్సు ముప్ఫై సంవత్సరాలు ఉంటుంది. కొంతకాలంనుంచీ తండ్రి వివాహం చేసుకోమని ఒత్తిడి చేస్తున్నా తొందరలేదని తప్పించుకొంటూ వచ్చాడు. 'సువర్ణ పతకం' బహు మతి రావడంతో అతని అభిప్రాయాలు కొన్ని మారాయి. పెళ్ళి చేసుకునే సమయం వచ్చిందను కున్నాడు. బ్రహ్మానందరావుగారు అతనికి సరి య్యైన సంబంధాలు వెతకడం ప్రారంభించాడు. శ్రేయోభిలాషియ్యైన రాజేశ్వరరావుగారు కూడా ఆసక్తి చూపించాడు. ఇది తోసివేయవలసిన విష గలిగేదాకా అప్పు అనుమానం రాక తప్పదు.

బ్రహ్మానందరావుగారు అంతకుముందే ఆయ నతో స్నేహం తగ్గించుకున్నాడు. పెద్ద 'పాలసీ' ఇచ్చాడని అభిమానిస్తున్న సత్యమే ఆయనవద్దకు వెళ్ళడం తగ్గించుకున్నాడు. తగ్గించుకున్నాడే కాని అసలు మానుకోలేకపోయాడు. దానికి రెండు ముఖ్య కారణాలుండేవి. ఒకటి ఏటా కట్టాలి చేయవలసిన ప్రీమియం. రెండవది కొంచెం ప్రత్యేక మయిన కారణం. రాజేశ్వరరావుగారికి వరసకు మేనకోడలయిన ఒక అమ్మాయి ఉండేది. ఆమె పేరు సుమతి. బి. ఏ. చదువుతూ, రాజేశ్వరరావు గారి ఇంట్లోనే ఉండేది. సత్యం మొదట్లో ఆమెను గమనించకపోయినా ఒక రోజు ఆమెను ప్రేమిస్తున్నా

పులికథ

కోతిముఖులరావు

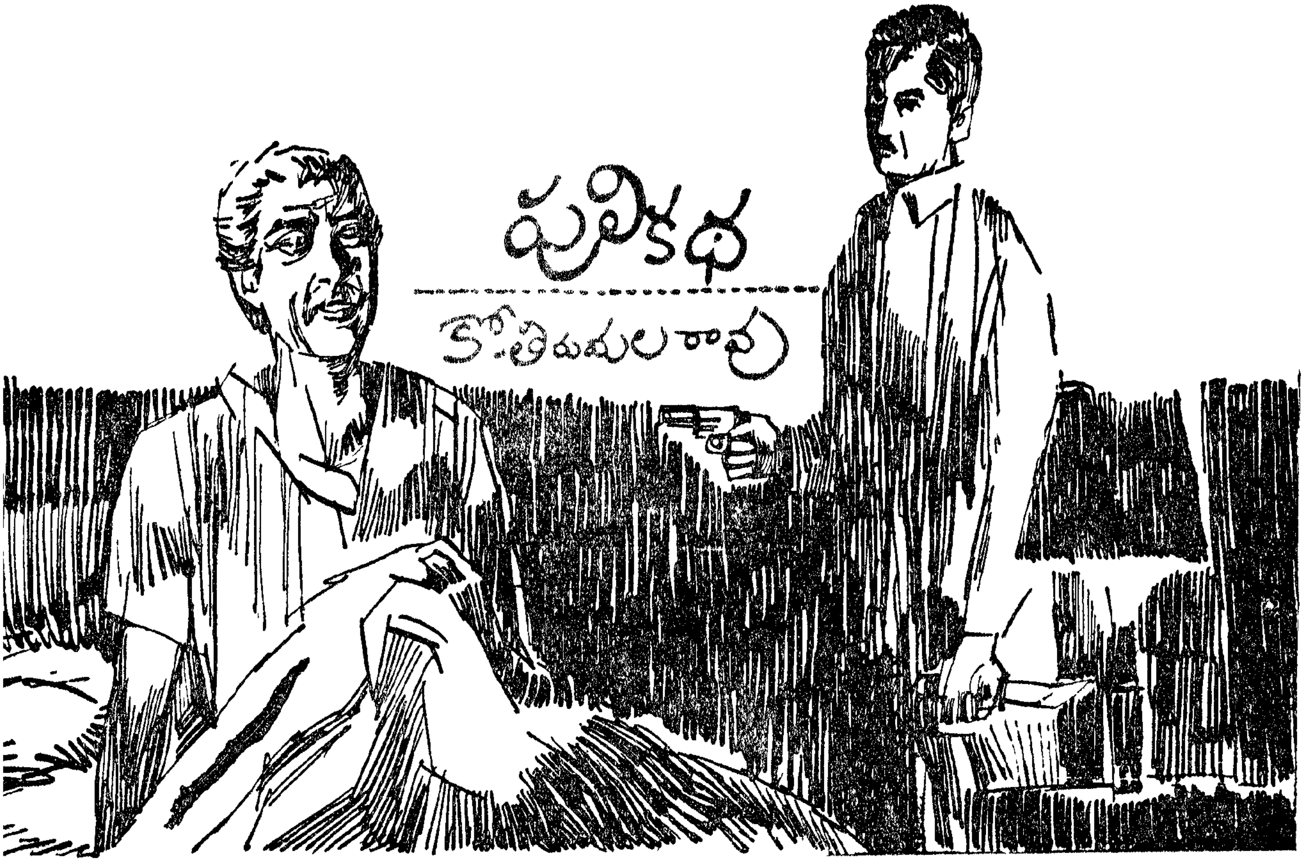

బ్రహ్మానందరావుగారి రెండవ కొడుకు (అన్నారు గణపతిరావుగారు) తండ్రి వద్దంటున్నా వినకుండా "ఇన్సూరెన్స్ ఏజన్సీ పుచ్చుకుని చేస్తున్న పని మానుకున్నాడు. ఇది ఇరవై రెండు సంవత్సరాల క్రిందిమాట. అప్పటికింకా భీమావ్యాపారం జాతీ యం కాలేదని మీకూ తెలుసు. సరే రెండు మూడు సంవత్సరాలలోనే సత్యం పెద్ద ఏజంటయిపోయాడు. భీమాపులి అనే బిరుదు కూడా సంపాదించాడు.

అతని క్లయింట్సులోకల్లా పెద్దవాడు రాజేశ్వర రావుగారు. ఈయన దక్షిణ భారత దేశంలో పెద్ద జమీందారులలో ఒకడు సత్యం చాకచక్యంవల్ల నైతేనేమి, బ్రహ్మానందరావుగారి పరిచయంవల్ల నైతేనేమి సత్యం ద్వారా తన జీవితాన్ని ఏడు లక్షల ఏభై వేల రూపాయలకు భీమా చేశాడు. సత్యం ఈ యంకాదు. రాజేశ్వరరావుగారు చాలా పెద్దమనిషి. బ్రిటిష్‌వారి సంస్థలకు విరాళాలిచ్చిరావుబహద్దూర్ బిరుదు సంపాదించారు. యుద్ధకాలం గనుక—ఇరవై రెండు సంవత్సరాల క్రితం సత్యం భీమా వ్యాపారం మొదలు పెట్టాడని ఇదివరకే చెప్పాను—'వార్ ఫండ్'కి పెద్ద మొత్తం దానంగా ఇచ్చి 'సర్' బిరుదు కూడా దొరుకుతుందని ఆశించాడు. యుద్ధం తోబాటు 'క్విట్ ఇండియా' ఉద్యమం బలంగాఉన్న సమయం అది. ఆ సమయంలో రాజేశ్వరరావు గారు శాయశక్తులా బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి తోడ్ప డుతూ జాతీయోద్యమానికి అన్ని విధాలా అడ్డు వచ్చేవాడు. కొంతకాలానికి ఆయనపేరే ఎందరికో కంటకమయిపోయింది. భార్యా బిడ్డలు లేనివారు గాని, ఉంటే వారైనా ఈయన నైఖరిని భరించ నని గ్రహించాడు. ఆమెను కలుసుకొనాలంటే రాజేశ్వరరావుగారి ఇంటికి వెళ్ళక తప్పేదికాదు. అదీ కాక సత్యం పెద్ద జాతీయవాది అనలేము. ఏదో సరిపెట్టుకుని రాజేశ్వరరావుగారిని అవసరం వచ్చి నప్పుడు మాత్రమే చూసేవాడు.

సత్యం ఆమెను గాఢంగా ప్రేమించాడు. ఆమె ఇతన్ని వలచిందాలని మీరడుగుతారు. ఈ ప్రశ్నకి సరి య్యైన సమాధానమివ్వడం కష్టం. సత్యంపైన ఆమెకు అభిమానం లేకపోలేదు. కురూపికాడు. భీమా వ్యాపారంలో కావలసినంత సంపాదించేవాడు. కాని అతను కేవలం ఒక ఇన్సూరెన్స్ ఏజెంటు. ఆస్తిపరుడుగాని లోకుల్ని సంభ్రమాశ్చర్యాలోముంచి యెత్తగల నాయకుడుగాని కాదు.

దీనికితోడు రాజేశ్వరరావుగారి దగ్గిర బంధువైన

సంజీవరావు తనను వివాహం చేసుకొనమని అప్పటికి కొంతకాలంనుంచే అడుగుతున్నాడు. ఈ సంజీవరావు సత్యం వయస్సువాడేకాని ఏమాత్రం ధనవంతుడుకాడు. కాలేజి రోజుల్లో మంచి వక్తగా పేరు సంపాదించాడు. పరీక్షలన్నీ మంచి మార్కులతో ఉత్తీర్ణుడయ్యాడు. అప్పటికి ఒక చిన్న ముద్రణాలయంలో పని చేస్తూ ఉండేవాడు. ఎప్పుడో పుస్తకాల వ్యాపారంపెట్టి మానసికమైన విప్లవం ఒకటి దేశంలో తీసుకు వస్తానని అనేవాడు. సుమతి వీరిద్దరిలో ఎవరిని వరించాలో నిర్ధారణ చేసుకోలేకపోయింది. అందుచేత, సత్యం తన భార్య కావలసిందని కోరినప్పుడు నిరాకరించింది. అయితే మర్యాదగానే మాట్లాడటంచేత సత్యం నిరాశచెందలేదు. ఎప్పటికైనా తన నిర్ణయం మార్చుకోకుండా ఉంటుందా అనుకునేవాడు.

కేశవరావుగారూ! పరిస్థితి అర్థమయిందనుకుంటాను. అందరూ ఏవగించుకునే రాజేశ్వరరావుగారిని వ్యాపారంకోసం ఆశ్రయించవలసి రావటం ఒక వైపు, తన ప్రేమ నిరాకరించిన సుమతి మరొక వైపు, మేధావిగా చెలామణి అవుతున్న సంజీవరావు ఇంకొకవైపు ఇవన్నీ సత్యంలో ఒక వింత పరిణామానికి దారితీశాయంటే ఆశ్చర్యపడనవసరంలేదు. ఆత్మ పరీక్ష చేసుకున్నాడు. తన జీవితంలో ఉత్కృష్టమైన ఆదర్శాలుకాని, ఆశయాలుకాని లేవనుకున్నాడు. వ్యాపారం తప్ప ఆదర్శమే లేదనిపించింది.

జాతీయోద్యమంలోచేరి ఆత్మశుద్ధికేగాక సుమతి అభిప్రాయంలో మార్పుకోసం ప్రయత్నించవచ్చుననుకున్నాడు. ఒకదినంవచ్చి నా సహాయం కోరాడు.

అది పంతొమ్మిదివందలనలభై ఒకటవ సంవత్సరంలో నవంబరు నెల. దేశమంతటా అశాంతి చెలరేగే సూచనలు ఉన్నాయి. విప్లవవాదం ప్రత్యేకంగా ప్రబలంగాఉంది. ఎంత ప్రయత్నించినా ప్రభుత్వం విప్లవకారులను అణగద్రొక్కగలదా అనిపించేది. వీరిలో నా కెందరో స్నేహితులుండేవారు. అహింసావాదినైనా వీరిపట్ల సానుభూతి ఉండటంచేత వీలయిన సహాయం చేస్తూ ఉండేవాడిని. ఈ విషయం సత్యానికి తెలుసు. అందుకనే నా సహాయం అర్థించాడు. విప్లవకారులతో చేర్పించమని అడిగాడు. నేను మొదట సందేహించినమాట నిజం. ఎంత కాదన్నా సత్యం నెమ్మది మనిషి. చిన్నప్పటినుంచీ ఏదో తోసుకువచ్చాడుకాని విప్లవంలో పాల్గొనే శక్తి ఉన్నదా అంటే, సందేహాస్పదమేననాలి. మంచిది కాదేమోనని వారించాను. కాని అతను వినలేదు. అయిష్టంగానే నా స్నేహితుడి కొకడికి సిఫార్సుచేసి విప్లవోద్యమంలో ప్రవేశం కల్పించాను.

"భీమా పులి' సత్యం ఒకరోజు మాయమైపోయాడు. మాయమవకపోతే కారాగృహానికి వెళ్లేవాడనటంలో అనుమానంలేదు. చేరిన మూడు నాలుగు నెలలకే 'అండర్ గ్రౌండ్' ఉద్యమంలో పేరు మారుమోగిపోయి ప్రభుత్వం గూఢచారులితని వెంటపడ్డారు కాబట్టి సత్యానికి తెలిసిన వారందరినీ కాయటం మొదలుపెట్టారు. సత్యం జీవితంలోని మార్పు ఒక్కొక్కరికొక విధంగా కనుపించిఉండవచ్చు. బ్రహ్మానందరావుగారు లోలోపల బాగా సంతోషించాడు. రాజేశ్వరరావుగారు అసహ్యించుకున్నాడు. సుమతి కిది ఏవిధంగా తోచిందో మీకు తెలుసుకోవాలని కుతూహలంగా ఉందంటే అందులో వింత ఏమీలేదు కాని ఆమె అభిప్రాయం నాకే సరిగ్గా తెలియలేదు. ఒకసారి మాత్రం సత్యం ఆమెను అతి రహస్యంగా కలుసుకుని అడిగాడుట. 'అండర్ గ్రౌండ్' ఉద్యమంలో తిరుగుతున్న వ్యక్తిని వివాహం చేసుకుని త్వరగా విధవ నవాలని తాను కోరడంలేదన్నదని సత్యమే నాకు చెప్పాడు. ఏమైతేనేం సత్యం అంతరాత్మకు తృప్తితప్ప ఆమె నిశ్చయాలలో మార్పేమీ కలిగినట్లు తోచదు. సంజీవరావు ఇదే మంచి సమయమనుకుని తను కూడా అడిగి చూశాడుకాని సుమతి అతనికి తగినంత కార్యసాధనలేదని నిరాకరించింది.

ఇలా కొన్ని నెలలు గడిచాయి. ఆగస్టు నెల రానే వచ్చింది. దేశంలో చెలరేగిన అశాంతి ఇంతా అంతా కాదు. జాతీయవాదులలో విప్లవవాదులవల్ల ప్రభుత్వం ప్రత్యేకమయిన అమానుషత్వంతో ప్రవర్తించింది. ప్రభుత్వపక్షంతరఫున కృషి చేసిన ప్రముఖులలో రాజేశ్వరరావుగారు ఒకరని మీకు వేరే చెప్పనక్కరలేదనుకుంటాను. స్వయంగా యుద్ధ విరాళం పోగుచేయటం మొదలుపెట్టాడు. ఇటువంటివారు దేశమంతటా ఉండేవారు. వీళ్ళనంత వరకు ప్రతి చర్య తీసుకొనడానికి విప్లవకారులు ప్రయత్నిస్తూ ఉండేవారు. కొందరిని భయపెట్టేవారు. మరి కొందరికి.....మరణదండన విధించేవారు.

మరణదండన శిక్షగా పొందిన వారిలో రాజేశ్వరరావుగారొకరు. ప్రాంతీయవిప్లవసంఘం ఏకగ్రీవంగా ఆయన నిర్మూలనను ఆమోదించింది. శిక్ష అతి కఠినమైనదని మీరనుకోవచ్చు. దేశద్రోహులకు ఇదే సరియైనదని విప్లవకారుల అభిప్రాయం. అంతేకాక ఈయన సహాయంతో వారిలో కొందరు ప్రభుత్వానికి చిక్కిపోయారు. చాలా తర్జనభర్జన జరిగిన తర్వాత ఆయన నీ లోకంనుంచి పంపివేసేభారం సత్యంపైన పడింది.

అంతకుముందు ఉద్రేకంగా మాట్లాడిన సత్యం చల్లబడ్డాడు. ఈ సాహసకృత్యానికి మరెవరికైనా నిర్దేశించినట్లయితే బాగుంటుందని తను నాయకుడితో అన్నాడు. నాయకుడతని సందేహాన్ని అవహేళనగా చూశాడు. ధైర్యంలేనివారు ఇటువంటి ఉద్యమాలలో అసలు చేరకపోయినట్లయితే బాగుండేదన్నారు. అన్ని విధాలా సత్యం పౌరుషాన్ని పైకి లేవదీయాలని ప్రయత్నించాడు. సఫలుడయ్యాడు కూడా. ఎన్నో సమాలోచనల తర్వాత అందరూ ఒక నిర్ణయానికి వచ్చారు.

కృష్ణమూర్తి—ఈ ప్రపంచమంతా దగాకోరులతో నిండిపోయింది. ఇవాళ ప్రొద్దున పాలవాడు దొంగ రూపాయి నాకిచ్చి వెళ్ళిపోయాడు.

రామారావు-ఆ! ఏది ఆ రూపాయి.

కృష్ణమూర్తి-ఇంతవరకు ఉంచుతానా! అప్పుడే దానిని కాఫీ హోటలులో మార్చేశానులే!

శ. సీతారామ్ (హైదరాబాద్)

రాజేశ్వరరావుగారిని హతమార్చడం తేలికకాదు. సాధారణంగానే హత్య కష్టమైన పని. అందులో ప్రభుత్వాన్ని తప్పించుకుని తిరిగే విప్లవకారులకు శత్రుపక్షం మనిషి అందుబాటులో ఉండడు. రాజేశ్వరరావుగారు జాగ్రత్త మనిషి. అప్రమత్తుడుగా ఉండేవాడు. అవసరమైనప్పుడే ఇల్లు వదలి బయటకు వెళ్ళేవాడు. ఆ వెళ్ళినప్పుడు కూడా కావలసినంత రక్షణ ఏర్పాటు చేసుకునేవాడు ఇంటికి కావలా ఉండేదనివేరే చెప్పనవసరంలేదు. అయినా సత్యానికి అన్ని విషయాలూ పరిచితమైనవి కనుక ఒక రాత్రి వెళ్ళి తుపాకితోగాని, కత్తితోగాని కార్యం ముగించుకు రావాలని నిర్ణయించారు

ఒక అమావాస్య రాత్రి సత్యం మారువేషంతో తుపాకీ, కత్తులు తీసుకుని బయలుదేరాడు. రాత్రి పన్నెండు అవుతున్నదనగా రాజేశ్వరరావుగారి భవనం ప్రవేశించాడు. ఇంట్లో ఆయనతో ఇద్దరు పనివారు మాత్రం ఉన్నారు సుమతి వూళ్ళోలేదు. కాని ఈ సంగతి సత్యానికి తెలీదు. వేగంగా కొట్టుకుంటున్న గుండెతో రాజేశ్వరరావుగారి పడక గదిలోని కెళ్ళాడు. ఒక చేత్తో తుపాకీ, మరొక చేత్తో కత్తి పట్టుకుని నిశ్శబ్దంగా పడకని సమీపించాడు.

మంచానికి ఇంకా రెండు మూడు అడుగులుందనగా గదిలో లైట్లు హఠాత్తుగా వెలిగాయి. రాజేశ్వరరావుగారికి మెలకువవచ్చి తలగడా దగ్గరగా ఉన్న 'స్విచ్' నొక్కాడు. సత్యం అదిరిపోయి ఆగిపోయాడు. రాజేశ్వరరావుగారు భయాశ్చర్యాలతో అతని వైపు చూస్తూ అలాగే ఉండిపోయారు. కొన్ని క్షణాలు గడిచాయి. సత్యం ముందు తేరుకుని కదిలితే ప్రాణాలు దక్కవని దడిపించాడు, గొంతుక వణుకుతున్నప్పటికీ. రాజేశ్వరరావుగారు మొదట భయపడిన మాట నిజం. కాని అప్పటికి కోలుకున్నాడు. వ్యంగ్యమైన చిరు నవ్వుతో లేకపోతే మాత్రం సత్యం వదులుతాడనుకోలేదన్నాడు. సత్యం ఎందుకు వచ్చిందీ తెలుస్తూనే ఉన్నదన్నాడు. అయినా చెప్పేదేమన్నాఉంటే వినేందుకు తనకు అభ్యంతరం లేదన్నాడు. నిర్లక్ష్యంగా పక్కమీదకి ఆనుకుని కళ్ళు మూసుకునే మాట్లాడాడు.

నీవంటి దేశద్రోహుల్ని చంపటమే నా పని అని చెప్పదలుచుకున్నానని సత్యం మరి కొంచెం ధైర్యంగా చెప్పాడు. రాజేశ్వరరావుగారు చలించలేదు. తెలివినుపయోగించి వెళ్లిపొమ్మన్నాడు పోలీసులను పిలవనని హామీ యిచ్చాడు. సత్యం కఠినమైన సమాధానమిచ్చినా అతనికి పరిస్థితి దిగజారిపోతున్నదా అనే అనుమానం కలుగకపోలేదు. ప్రాణాలు కాపాడమని వేడుకుంటాడనుకున్న రాజేశ్వరరావుగారు ఇంత నిదానంగా తనను క్షమిస్తున్నట్లుగా మాట్లాడటం అతన్ని కలవరపెట్టింది. ఆయన మళ్ళీ ఏదో అనపోతున్నాడని గ్రహించి 'పడి లెక్క పెట్టు

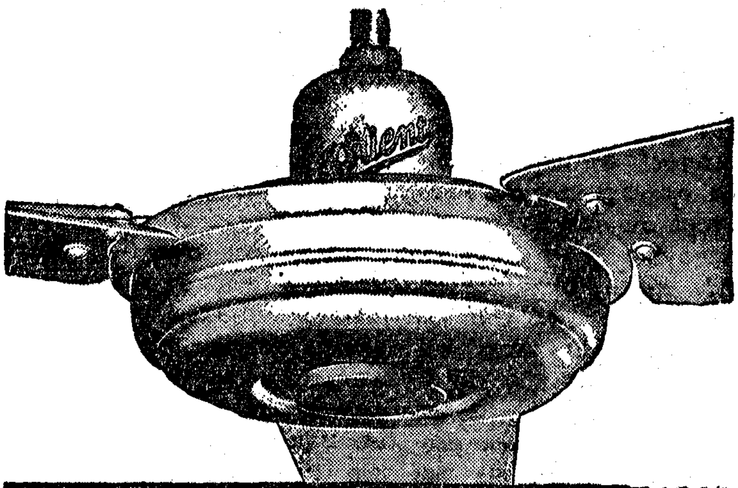

హెచ్చు ఇంజనీరింగు జ్ఞానమువల్ల హెచ్చురకము పంకాలు చేయబడుచున్నవి

అదే 'ఓరియంట్' విధానము

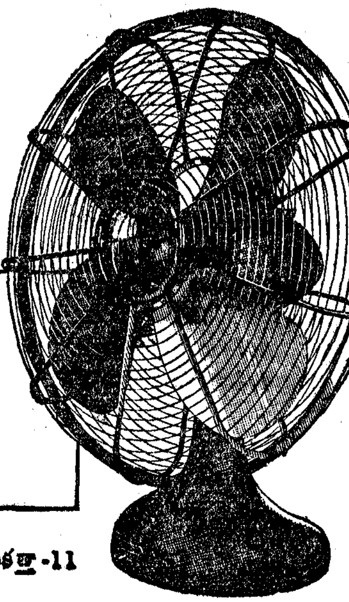

ఓరియంట్ పంకా

పేండ్లతరబడి కంటికింపై పనిచేయుటలో ముందంజ

ఓరియంట్ జనరల్ ఇండస్ట్రీస్ లి., కలకత్తా-11

ఆంధ్ర, మైసూరు రాష్ట్రములకు డిస్ట్రిబ్యూటర్లు : "హిందూస్థాన్ డీలర్సు లిమిటెడ్ కెంపగౌడ రోడ్, బెంగుళూరు-9. తంతి : Dealhind, ఫోన్ : 70272.

కేరళ, మద్రాసు రాష్ట్రములకు డిస్ట్రిబ్యూటర్లు : ఓరియంట్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు, శేకాట్స్ బిల్డింగ్, 26, ఎర్రబాలుచెట్టి వీధి, మద్రాసు-1 తంతి : Orient. ఫోన్: 4744 బాయిదాల పద్ధతిన తీసికొనుటకు క్రిందివారిని సంప్రదించండి :—

మాడరన్ డీలర్సు (పి) లిమిటెడ్, కెంపెగౌడ రోడ్, బెంగుళూరు, ఫోన్: 70272, ఓరియంట్ క్రెడిట్ కార్పొరేషన్, 26, ఎర్రబాలుచెట్టి వీధి, మద్రాసు. ఫోన్: 4744, సేల్స్ & సర్వీసు, టి. డి. రోడ్, ఎర్నాకులం; ఫోన్ : 425. ట్రేడు ప్రమోటర్సు, గాంధీనగర్, పి. బి. నెం. 373, విజయవాడ-2; ఫోన్: 438; ఆర్. ఎమ్. ఎస్. & కో ప్రయివేట్ లిమిటెడ్, 5, పడమటి గోపురంవీధి, మదుర, ఫోన్: 671; ఆండవర్ ఎలక్ట్రిక్ స్టోర్సు, సేలం; మాడరన్ రేడియో సర్వీసు, కుంబకోణం; స్టార్ ఎలక్ట్రికల్ & జనరల్ బిజినెస్, 2, తూర్పు కార వీధి, తిరునెల్వేలి; హెచ్.ఐ. పర్ఫ్యూమ్స్, సుల్తాన్‌బజార్, హైదరాబాద్; పయొనీర్ సేల్సు&సర్వీసు కో, 28, గవర్నమెంటు హాస్పిటల్ రోడ్, వేలూరు.

న్నాను. ఆఖరి ప్రార్థన లేమైనాఉంటే చెప్పుకో మన్నాడు.

రాజేశ్వరరావుగారు 'నీ ఇష్ట'మని నిట్టూర్చాడు. కాని తనుపోతే మిగిలే భీమా రాబూకు డబ్బంతా సంజీవరావుపేర వ్రాసినట్లు తెలిపాడు. ఆ డబ్బు సంజీవరావు చేతికివస్తే సుమతితో అతని పెళ్ళి ఖాయమని జ్ఞాపకం చేసుకోమన్నాడు. అంతక్రితమే సుమతి సంజీవరావుతో, ఆస్తిపరుడ్నే వివాహం చేసుకొనపోతున్నట్లు చెప్పిందన్నాడు. సత్యం సందిగ్ధావస్థలో పడ్డాడు. రాజేశ్వరరావుగారి ప్రాణం పోయిన తక్షణం సంజీవరావు విలువ ఎక్కువైపోతుందని గ్రహించాడు. చివరకు 'మీ మాట నేలా నమ్మట' మని అడిగాడు. సంజీవయ్య పేరటా పాలిసీ వ్రాశారని తనకెలా తెలుస్తుంది?

రాజేశ్వరరావుగారు అబద్ధమాడవలసిన అవసరం తనకులేదని నిముక్కున్నాడు. సత్యం అను మతితో లేచి ఖన్పెట్టె తెరిచి తన పాలిసీ చూపాడు. ఆయన చెప్పినదంతా నిజం. సంజీవరావే భీమా ధనానికి నామినేట్ చేస్సాడని తేలింది. సత్యానికేమీ పాలుపోలేదు. సంజీవరావు పేరుకొట్టివెయ్యమని బెదిరించాడుకాని రాజేశ్వరరావుగారు ఎలాగూ చనిపోయే వాడికి భయమేమిటని లొంగలేదు. సత్యానికి ఈ సమస్య నేవిధంగా పరిష్కరించాలో తెలియక చివరకొక నిర్ణయానికి వచ్చాడు. రాజేశ్వరరావుగారికి మరణం శిక్ష వంటిదే. కాని మరణమంటే భయంలేనివాడికి శిక్ష విధించిమాత్రం ప్రయోజనమేమిటి? ఆయన చనిపోతే బాగుపడే వాడు సంజీవరావు ఒక్కడే. అందుకని మరణం వాయిదా వేయటం మంచిదనిపించింది.

అతని నాయకుడి సంగతి ఏమిటాఅని మీరు అడుగుతారు. విప్లవ సంఘాలలో లోపాలు సహించరని మీరు వినిఉంటారు. సత్యం జరిగినదంతా చెప్పదలుచుకోలేదు. అనివార్యాలైన కారణాలవల్ల హత్య వాయిదా పడిందని సర్దివేయవచ్చుననుకున్నాడు. ఆ రాత్రి రాజేశ్వరరావుగారికి ప్రాణాపాయం తప్పింది. సత్యం అతి చాకచక్యంగా తప్పించుకుపోయాడు. నాయకుడికీ, సహచరులకూ నచ్చ చెప్పాడు.

ఆ మర్నాడు పొద్దున రాజేశ్వరరావుగారు భోజనం చేస్తూ ఉండగా హఠాత్తుగా గుండెఆగిపోయి చనిపోయారు. ఆరు నెలలలో సుమతి సంజీవరావుని పెళ్ళి చేసుకుంది.

ఇదంతా ఇరవైఏళ్ళ క్రిందిమాట. సత్యం వాళ్ళ వూరి మునిసిపాలిటీకి ఛైర్మన్‌గా ఉంటున్నాడు. అప్పుడు సంజీవరావు పెట్టిన హోటలు నేడు ఇంత పెద్దదయిందంటే అతని భార్య ప్రోత్సాహమే కారణమని చెప్పాలి.

(గణపతిరావుగారు తమ కథ ముగించి కొత్త చుట్ట వెలిగించారు. పొగ దట్టంగా వదులుతూ ఇంకా ఏదో అనపోయారు కాని కేశవరావు తనకు 'అర్జంటు' పని ఏదో ఉందని లేచి వెళ్ళిపోయాడు.)

★